

אלכסנדר פושקין⁶ האביר הקמצן מתוך "טרגדיות קטנות"⁷

תמונה 2

(מרתף)

ברון

כמו מִתְהוֹלֵל צֶעִיר, חֶסֶר מְנוּחַ,
לְפָנַי פְּגִישָׁה עִם פְּתִינִית סוֹרֶרֶת,
או עִם טַפְשָׁה שְׁבִרְשֶׁתוֹ נִפְלָה,
הַמְתַּנְתִּי גַם אֲנִי לְרֵדֶת אֶל
מִרְתֵּף הַסּוּד שְׁלִי, אֶל תְּבוּתִי.
יוֹם מֵאֲשֶׁר! הַיּוֹם אֶל הַתְּבָה,
אֶל הַשְּׁשִׁית בֵּהֶן (שְׁלֹא מְלֵאָה עוֹד)
אוֹסִיף קִרְט זֶהָב אֲשֶׁר צָבֵרְתִי.
הֵן קִרְט וְעוֹד קִרְט הֵם כְּבֵר חֶפֶן,
וְכָךְ נוֹצֵר אוֹצֵר. קִרְאֵתִי פַעַם
עַל מֶלֶךְ שְׁצוּנָה עַל חִילָיו:
קָחוּ חוּל בִּידֵיכֶם, עֲרְמוּהוּ יָחַד.
וְקַם תֵּל רֵם אֶל מוּל הוֹד מְלִכּוּתוֹ.
מִפְּסָגָתוֹ סָקֵר בְּעֵלִיזוֹת
מֵאֲהֵלִים צְחוּרִים אֲשֶׁר בְּאֶפֶק
וְאֵת הַיָּם שֶׁבּוֹ שֵׁיטּוֹ סְפִינּוֹת.
כִּךְ אֵף אֲנִי מוֹסִיף קִמְצוּץ צְנוּעַ
כָּאֵן בְּמִרְתֵּף שְׁלִי, אֵט אֵט עוֹרֵם
תֵּל מְשֻׁלִּי — שְׁמִמְרוֹמוֹ אֲצַלִּיחַ
לְסָקֵר אֶת כָּל אֲשֶׁר תַּחְתִּי וּמָה
אֵינּוֹ תַּחְתִּי בְּעֵצָם? לִי הַכּוּחַ
לְשֵׁלֵט מְכָאֵן בְּמֵלּוֹא תִבֵּל כְּמוֹ שָׂד;
אִם רַק אֲרֻצָּה — אֲרֵמוֹן פֶּאָר אֲקִימָה;
וְאֶל עֲצֵי גִנְיֹו הַמְּפֻלְאִים
תְּבִאֲנָה בְּרִקּוּד עוֹלֵץ הַנִּימְפוֹת,
וְגַם הַמוֹזוֹת לִי תִשְׁאֲנָה שִׁי
וְגַם גְּאוֹן חֲפָשִׁי יִהְיֶה לִי עֶבֶד

⁶ 1837-1799.

⁷ עורך התרגום: עמינדב דיקמן.

וְחֶסֶד וְעֶמֶל חֶסֶד מְנוּחַ
 יִמְתִּינּוּ לְתִשׁוּרַת תּוֹדָה מִמֶּנִּי.
 אֲשֶׁרֶק וּבְצִיּוֹת מַחְלֹט, כְּנוּעַ
 יִזְחַל אֵלַי עֶקֶב מַדָּם הֲרַעַ
 הוּא יִלְקַק אֶת כַּף יָדִי, יִקְרָא
 בְּשֵׁתִי עֵינַי כִּי בֶן חוֹרִין הִנְנִי.
 אֲנִי אָדוֹן לְכָל – לִי אֵין אָדוֹן,
 אֲנִי מַעַל לְחֻשְׁקִים, רוֹגֵעַ;
 מוֹדַע לְעֶצְמָתִי וְהִיֵּדִיעָה
 תִּסְפִּיק... (מְבִיט בְּזָהָב שְׁלוֹ)
 נְדָמָה לְפִתַּע – לֹא הֲרַבָּה
 אֲךָ מָה רַבָּה הֵיִתָּה הִיא הִטְרַחָה,
 וְכַמָּה דְאָגוֹת וַיִּסּוּרִים
 תְּפִלוֹת וְגִדּוּפִים, שְׁקָרִים וְדַמַּעַ
 מִיִּצְגִים בְּכַבֵּד כָּל מִטְבַּעַ!
 יֵשׁ כָּאֵן דּוּבְלוֹן עֵתִיק... הִנֵּה. קִבְּלָתִי
 אוֹתוֹ מֵאֲלֵמָנָה, אֲךָ לֹא בְטָרָם
 הִיא יִבְכֶּה שְׁעוֹת עַל הַבְּרָכִים
 מוֹל חִלוּנִי עִם שְׁלֶשֶׁת יְלָדֶיהָ.
 מִטֵּר נִתַּךְ, חֲדַל וְשׁוּב נִתַּךְ,
 הַמִּתְחַזֵּה לֹא זָזָה. בֶּן, יִכְלָתִי
 לְהִשְׁלִיכָהּ, אֲךָ מִשְׁהוֹ לְחַשׁ לִי
 שֶׁהִיא נוֹשָׂאת אֵלַי חוֹב בְּעֵלְהָ,
 וְלֹא תִרְצֶה לְהֶאֱסֹר מִחֶר.
 וְזֶה? אֵת זֶה קִבְּלָתִי מִטִּיבוֹ –
 מֵאֵינן הַשִּׁיגוֹ, עֲצָלוֹ, פּוֹשֵׁעַ?
 שָׂדֵד, בְּרוּר, אֲבָל, יְכוּל לְהִיוֹת,
 בְּלִילָהּ, בְּחַרְשָׁה, לְצַד הַדֶּרֶךְ...
 בֶּן! אִם הִדָּם, הִיָּנַע, הַדְּמָעוֹת
 שֶׁנִּשְׁפְּכוּ עַל כָּל מָה שֶׁמִּצְפֵּן פֹּה
 לְפִתַּע יִנְבְּעוּ מִבוֹר תְּהוֹם,
 יִהְיֶה מִבוֹל שְׁנֵי – אֲטַבַּע לְכַטַּח
 בְּמִרְתְּפֵי הַטּוֹב. אֲךָ בָּא הַזְּמַן.
 (רוֹצֵה לְפִתּוֹחַ אֶת הַתִּיבָה)
 כָּל פְּעַם, בְּרִצּוֹנִי אֶת הַתְּבָה
 לְפִתַּח, מִתְּלַקְחִים בִּי חֵם וְרֵד.
 לֹא פָחַד (לֹא! מִמִּי עָלִי לְפָחַד?
 חֲרָבִי אֲתִי: וְהַפְּלָדָה שׁוֹמְרֵת
 עַל זְהָבִי), אֲךָ עַל לְבִי מַעִיק

לִפְתַּע מִיַּן חֶשֶׁשׁ בְּלִתי יְדוּעַ...
רוֹפְאִים גּוֹרְסִים: יֵשׁ אֲנָשִׁים כְּאַלֶּה
אֲשֶׁר רוֹצְחִים וּמְתַמְלָאִים בְּעֵנֶג.
כִּךְ גַּם אֲנִי, מִשְׁחִיל אֶת הַמִּפְתַּח
אֶל הַמְנַעוּל וְחֶשׂ מָה שְׂאוּלִי
חֶשׂ הַנּוֹעֵץ פְּגִיוֹן: מִיַּן תַּעֲנוּג
אֲשֶׁר מְהוּל בְּפִחַד.
(פּוֹתַח אֶת הַתִּיבָה)

אִיזוֹ נַחַת!

(שׁוֹפֵךְ אֶת הַמְטַבְּעוֹת)

קְדִימָה, דֵּי לְנֶדֶד מִיַּד לְיָד
שְׂרַתֶם כָּל חֶשֶׁק וְכָל צְרָד,
שְׁנוּ כָּאֵן, שְׁנַת חֲלוּמוֹת שְׁלוֹיִם, שְׁנַת כּוּחַ,
כְּשְׁנַת אֵלִים בְּעַמֶּק הַרְקִיעִים...
אֲחַגֵּג לִי כָּאֵן אֶתְכֶם מִשְׁתָּה הָעָרֵב:
אֲנִיחַ נֵר דּוֹלֵק מוּל כָּל תְּבָה,
אֲפַתַּח אַחַת אַחַת וְאִז אֶתְחִיל
לְסַקֵּר אֶת הַתְּלִים מְלֵאֵי הַזֵּהָר.
(מַדְלִיק נְרוֹת וּפּוֹתַח אֶת הַתִּיבּוֹת בַּז אַחַר זו)

אֲנִי מוֹלֵךְ!... הַזֵּהָר כֹּה קְסוּם!
עֲזָה הִיא מְמַלְכָתִי וּמְסוּרָה לִי,
כֹּה כָּל אֲשֶׁרִי, כְּבוּדִי וְתִהְלֵתִי בָּהּ!
אֲנִי מוֹלֵךְ... אֵךְ מִי יִמְלֵךְ אַחֲרַי,
לְמִי אֲוִרִישׁ אֶת מְמַלְכָתִי? לְבָנִי!
צָעִיר אַחוּז טְרוּף, פְּזוֹרֵן מַחְרִיד
הַמְתַּהוּלֵל עִם מְפַקְרִים, בְּנֵי שַׁחַת!
בְּיוֹם מוֹתִי, הוּא, הוּא! יְבוֹא לְכָאֵן
אֶל בֵּין כְּתָלִים שְׁלוֹיִם, שְׂרוּיִים בְּאַלֶּם,
עִם חֶבֶר חֲנַפְנִים חוֹמְדֵי מְטַבֵּעַ.
יִגְנֹב הַמִּפְתָּחוֹת מְגוֹפְתִי,
יִפְתַּח אֶת הַתְּבוֹת וַיִּצְחַק
וְאוֹצְרוֹתֵי יְזוּלוּ עַד מְהֵרָה
מִבְּעַד לְחֲרִי כִּי־סִי הָאֵטְלָס.
הוּא יִנְתֵּן מִיַּד אֶת כָּלִי הַקֶּדֶשׁ,
יִשְׁפֹּךְ לְבָצֵן אֶת שְׁמֹן הַמְּשִׁיחָה,
הוּא יְבַזְבֹּז... בְּאִיזוֹ זְכוּת בְּכֻלָּל?
הָאֵם בְּמַתְנָה כָּל זֶה נִתֵּן לִי,
אוּ בְּמִשְׁחָק, כְּמוֹ מְהֵמֵר גּוֹרֵף
מִמּוֹן בְּקַבִּיָּה הַמְתַּקְשָׁקֶשֶׁת?

מי בכוחו לתפס כמה אפוק מר,
תשוקות כבושות ומחשבות כבדות,
טְרָדוֹת בַּיּוֹם, לַיְלֹת לֹא שָׁנָה
כָּל זֶה עָלָה לִי? שְׂמָא בְּנֵי יֵאֵמֵר
שְׁלֹכְבֵי שִׁכְבָּה שֶׁל טָחַב צִמְח
שְׁלֹא חֲשַׁקְתִּי גַם, שְׁמַעוּלָם
לֹא כִרְסָמָה בִּי שֶׁן מְצַפּוֹן, מְצַפּוֹן זֶה,
טְפָרִיו חֲדִים, שׁוֹרְטֵי לֵב, הַמְצַפּוֹן הוּא
אוֹרֵחַ לֹא קְרוּא, בֶּן שֵׁיחַ רַע,
נוֹשֶׁה גַם, הַמְצַפּוֹן מְכַשְׁפָּה הוּא,
הַמְחַשִּׁיכָה יָרַח, עַד שֶׁקָּבַר
נִטְרָד וּמְשַׁלַּח מֵת הַחוּצָה?...
לֹא, קִדְּם תְּתַאֲמֵן, תְּרוּיַח עֶשֶׂר
וְאֵז נִרְאָה כְּבָר אִם תּוּכַל, אִמְלֵל,
אֵת שְׁנִקְנָה בְּדָם לְזֵרוֹת לְרוּחַ.
לוֹ בְּכוּחֵי לְהַעֲלִים מֵעֵין
לֹא רֵאוּיָה אֵת מִרְתְּפִי! לוֹ מִן הַקָּבֵר
לְשׁוֹב יְכַלְתִּי, וּכְמוֹ צֵל מְשֻׁמֶרֶת,
לְרַבֵּץ עַל הַתְּבָה וּלְגוֹנֵן
עַל אוֹצְרוֹתֵי מִפְּנֵי כָּל חַי לְנִצְחָה!...